

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra žurnalistiky

Bakalářská práce

2024

Anna Slámečková

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra žurnalistiky

**Fotoesej, příběhy žen z Mayotte žijících na ostrově
Réunion**

Bakalářská práce

Autorka práce: Anna Slámečková

Studijní program: Žurnalistika

Vedoucí práce: Mgr. Sandra Lábová, Ph.D.

Rok obhajoby: 2024

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 15. 4. 2024

Anna Slámečková

Bibliografický záznam

SLÁMEČKOVÁ, Anna. *Fotoesej, příběhy žen z Mayotte žijících na ostrově Réunion*. Praha, 2024. 19 s. Bakalářská práce (Bc). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, Katedra žurnalistika. Vedoucí bakalářské práce Mgr. Sandra Lábová, Ph. D.

Rozsah práce: 41 537 znaků včetně mezer

Abstrakt

Cílem bakalářské práce bylo zachytit život žen z ostrova Mayotte přichozích na ostrov Réunion. Praktickou částí práce je fotokniha s názvem *Holky jako já*. Na příbězích pěti dívek ve věku autorky sleduje tento fotoesej okolnosti jejich expatriace v mladém věku. K vyprávění jsou použity portréty, úryvky z rozhovorů s dívkami, jejich fotografie z dětství a snímky prostředí ostrova Réunion. Teoretická část práce vymezuje fotoesej jako žánr, popisuje jeho počátky a jeho postavení vedle fotoreportáže a dokumentární fotografie, dále nastiňuje geopolitické danosti ovlivňující migraci mezi zmíněnými ostrovy. Teoretická část je doplněna metodologií a rozhovorem s fotografem Petrem Topičem.

Abstract

The aim of the bachelor thesis was to capture the life of Mayotte women arriving to Reunion Island. The practical part of the thesis is a photobook called *Holky jako já*. Using the stories of five girls of the author's age, this photo essay traces the circumstances of their expatriation at a young age. Portraits, excerpts from interviews with the girls, their childhood photographs and images of the environment of Reunion Island are used to tell the story. The theoretical part of the thesis defines the photo essay as a genre, describes its origins as its position alongside photoreportage and documentary photography, furthermore it outlines the geopolitical conditions affecting migration between the mentioned islands. The theoretical part is complemented by methodology and an interview with photographer Petr Topič.

Klíčová slova

Fotoesej, migrace, ostrov Mayotte, ostrov Réunion, příběhovost fotografie, francouzský departement

Keywords

Photo essay, migration, Mayotte Island, Reunion Island, photography storyrytelling, French department

Title

Photo Essay, The Stories of Mayotte Women Living in Reunion Island

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala dívkám Sarah, Fayka, Echat, Abdourahmane a Nélyssa za sdílení kousku jejich světa, za otevřenost, důvěru a spolupráci při tvorbě mé fotoknihy. Chtěla bych také vyjádřit mé díky vedoucí práce paní Sandře Lábové za průběžnou oporu, nasměrování, dodání odvahy, laskavost, ochotu a upřímnost, které provázely všechny naše konzultace.

Obsah

Úvod	1
1 Fotoesej	2
1.1 Vymezení pojmu	2
1.2 Počátky fotoeseje	3
1.3 Fotoesej, dokumentární fotografie a fotoreportáž	4
1.4 O fotoeseji trochu jinak, rozhovor s Petrem Topičem	6
2 Ženy z Mayotte na Réunionu	9
2.1 Domov: Mayotte	9
2.2 Destinace: Réunion	12
3 Metodologie praktické části bakalářské práce	16
Závěr	19
Summary	19

Úvod

Bakalářská práce je složená z teoretické a praktické části. Praktická část v podobě fotoknihy *Holky jako já* je doplněná teoretickým textem, který ji ve dvou částech rozvíjí. Cílem bakalářské práce je přiblížit téma specifické migrační skupiny mezi ostrovy Indického oceánu – Mayotte a Réunion. Cílem je fotografovat ženy příchozí z Mayotte, vést s nimi o tématu rozhovory a porozumět motivaci a okolnostem, které jejich přesun doprovází.

Protože fotokniha je koncipována jako fotoesej, sleduje první část teoretické práce hranice a definiční pole tohoto žánru. Ptá se, co podporuje příběhovost fotek, zkoumá, jak se tento žánr zpopularizoval, a čím se liší od příbuzných fotožurnalistických žánrů, jako je fotoreportáž nebo dokumentární fotografie. Doplnujícím náhledem na fotoesej je rozhovor s fotografem Petrem Topičem.

Druhá část textu zasazuje příběhy žen zachycené ve fotoknize do geopolitického kontextu, který představuje okolnosti migrace z ostrova Mayotte na Réunion. Text popisuje společenskou situaci na obou ostrovech, zkoumá motivace k migraci a přibližuje realitu, se kterou se obyvatelé obou ostrovů setkávají.

Součástí teoretické části bakalářské práce je také kapitola o metodologii.

1 Fotoesej

Definovaný možností předávat příběh prostřednictvím pečlivě vybrané posloupnosti obrázků, fotoesej překračuje omezení jednotlivých fotografií a ponořuje publikum do komplexního a emotivního zážitku. Tato kapitola se zabývá vymezením fotoeseje, zkoumá jeho historický vývoj z dokumentární fotografie, základní principy a jedinečnou schopnost komunikovat složité příběhy s hloubkou a bezprostředností. Fotoesej jako symbiotický vztah mezi slovy a obrazy zachycuje nejen podstatu okamžiků, ale také slouží jako působivý prostředek uchování sociálních, kulturních a environmentálních skutečností. Fotografové ho využívají k vytváření vizuálních příběhů, které rezonují a zůstávají v kolektivním vědomí, překračují hranice tradiční žurnalistiky a osvětlují hluboké příběhy, které utvářejí náš svět.

1.1 Vymezení pojmu

Fotoesej řadíme do fotožurnalistických žánrů, které prezentují tématicky koherentní sérii fotografií seřazenou dle autorem zvolených kritérií s cílem vyprávět příběh. Hlavními znaky fotoeseje je vyšší počet fotografií (obvykle více než 10) i delší doba pořizování jeho obsahu. Fotoesej také často popisuje spíše komplexnější fenomény a koncepty než konkrétní objekty či osoby. Jeho hlavním rysem je možnost fotografa při tvorbě i publikaci zaujmout na zachycovanou situaci subjektivní náhled (Kobré, 2008, s. 223).

Za zakladatele fotoeseje je pokládán Eugene Smith, umělec, který sílu fotografie za jejího správného užití viděl v její moci zlepšit a prohloubit porozumění sdělovanému. (Parr, Badger, 2004, s. 192) Smith zdůraznil nutnost provázanosti jednotlivých snímků. Proto, aby fotoesej fungoval, je dle něj nutné, aby předkládané fotografie mezi sebou interagovaly. Přesněji se k tomu vyjádřil takto: „Živíte vztahy mezi zachycenými lidmi a zpětně je sledujete. Zjistíte tak, zda je nutné vytvořit vztahy nové nebo některé posílit. Mezi fotografiemi by měla být koherence...“ (Smith in Parrish, 2002, s. 266).

E. Smith také k provázanosti fotografií řekl: „Fotoesejista je fotograf, který dokáže porozumět tématu [...] a věnuje mnoho úvah tomu, jak provázat obrázky do koherentního celku, ve kterém má každý obrázek vzájemný vztah s ostatními. [...] Dobrý esejistka někdy odolává pokušení použít skvělý, silný obrázek, protože by mohl spíše zmást než přispět k tématu“ (Smith in Moran, 1974, s. 14-15).

Hlavním znakem i cílem fotoeseje je tedy jeho příběhovost, ladnost a přesnost, se kterou předává čtenáři autorův náhled na zachycovaný děj. Snímky zde neslouží pouze jako

doplňky textem popisované reality, ale přímo jako důkazní materiál, jako argumenty tvořící celkový narativ a opodstatňující důležitost jeho obsahu (Marín a Roldán, 2010, s. 13).

„Klasické časopisecké fotoeseje jsou primárně obrazové a představují směs fotografií, popisků, typografie a krátkých textů rozložených na několika stránkách. Fungují jako forma koláže, kdy jsou obrazy čteny jednotlivě i v rámci širšího vizuálního vyprávění. Účinek fotoesejů proto závisí nejen na samotných obrázcích, z nichž se skládá, ale také na jejich vzájemném působení, sekvenování od začátku eseje do konce, jakož i na srovnání a kontrastech vytvořených na stránce. Editoři, kteří připravují fotoeseje, mají za cíl nejen vytvořit srozumitelný příběh a sdělit informace, ale také dosáhnout vizuálního a emocionálního dopadu prostřednictvím úprav a designu. Odvisle od stylu fotoeseje mohou základní prvky zahrnovat například fotografie klíčových osob, které lze vnímat jako postavy v příběhu, fotografie, které určují polohu dění, faktické snímky, které ukazují důležité důkazní detaily a vytyčují zlomové body děje, jiné fotografie, které dodávají příběhu atmosféru, dramatické a energické snímky i jemnější, tiché prvky, které poskytují variace v emocionálním dopadu díla“ (Sutherland, 2016, s. 2).

Podle slov Smitha a Sutherlanda k tvorbě fotoeseje lze přistupovat tak, jako romanopisec přistupuje k budování svého příběhu: představení hlavních postav, budování napětí, užívání kontrastů, které budí zvědavost o jejich možné interpretaci, zdůrazňování rozdílů a podobností, vyvrcholení, nejasné zakončení a nástin možného pokračování. Stejně jako své hlavní hrdiny, fotoesej staví proti sobě rozdíl významovosti jednotlivých snímků proti jejich souhře. Staví proti sobě reportážní funkci zachycení pravdy proti přiznání vlastního úhlu pohledu. Přestavuje holý život v jeho esenci a zároveň manipuluje s výsledným dojmem na čtenáře.

1.2 Počátky fotoeseje

V 19. století došlo k rozvoji tisku fotografií. Tento posun podpořil vynález sítotisku, který vylepšil kvalitu otisklých snímků a také dostupnost kompaktních fotoaparátů s 35mm filmy, které umožnily fotografie pořizovat kdykoliv a kdekoliv. Protože přenos informací ke čtenářům skrze vizuální obsahy byl snadnější, některé evropské deníky jako *The Berliner Illustrierte Zeitung* nebo francouzský *Vu* začaly snímky používat pro ilustraci svých článků (Graf, 2014).

Pojem fotoesej pak v roce 1936 zavedl nový magazín LIFE. Pionýrská práce magazínu ukázala, že fotoesej se stává významným nástrojem vizuálního storytellingu

schopným zachytit rozmanité narativy s emocionální hloubkou. Také úspěch magazínu, čteného tehdy až 50 % americké populace, reflektoval význam tohoto nového žánru (Graf, 2014).

Zakladatel magazínu LIFE Henry R. Luce rozpoznal, že fotografie mohou v této podobě dokonce přesahovat jejich ilustrační funkci, a popsal fotoesej jako „efektivní mozaiku z fragmentárních dokumentů“, při jejichž pořizování je fotograf veden intelektem, a ne pouhou vůlí reportovat. Výsledek jeho práce by realitu měl odhalit explicitně, bez dovysvětlování, a lidé by podle něj informaci – fotografií přeměněnou v pocit – měli být schopni okamžitě vstřebat (Luce in Baughman, 2001, s. 92).

Právě do magazínu LIFE v letech 1939–1955 přispíval fotograf Eugen Smith a jeho eseje jako *Spanish Village*, *The Country Doctor* nebo příspěvky z 2. světové války se staly prototypem fotoeseje (Koetzle, 2015, s. 374).

V roce 1937 byl spuštěn i nový magazín LOOK, který byl podobně založen na předávání informací skrze fotografie. Zatímco LIFE se zaměřoval na elaborované, emocionálně působivé příběhy s konkrétním perspektivním rámcem, LOOK směřoval k široké dostupnosti a demokratizaci informací (Graf, 2014).

V 60. a 70. letech 20. století zažily fotoeseje vzestup popularity, žánr se nadále rozvíjel a přijímal širokou škálu témat a pohledů. Zvláště významní fotografové jako Robert Frank, Dorothea Lange, Sebastião Salgado a James Nachtwey přispěli k formování tohoto žánru. Nástup digitální éry spojený s rostoucí dostupností fotografií a jejich přenos přes online platformy ještě více demokratizoval tvorbu a šíření fotoesejů (Graf, 2014). S postupným úpadkem ilustrovaných časopisů a vzestupem televize, internetu a sociálních médií jako hlavních zdrojů informací pak došlo k oslabení postavení tištěného fotoeseje. To však neznamená, že jeho podstata ztratila relevanci. Naopak, i v dnešní době přetrvává jako mocný prostředek, který propojuje složitosti lidského zážitku s globálním kontextem. Přes vývoj médií si uchovává své původní principy, čímž zůstává aktuální a schopný reflektovat proměnlivost společnosti (Sutherland, 2016, s. 2).

1.3 Fotoesej, dokumentární fotografie a fotoreportáž

Sutherland popisuje fotoesej jako sérii dokumentárních fotografií (2016, s. 7) a následně dokumentární fotografii vymezuje jako „široké pole praxe a vizuálních strategií, spíše než oblast vymezenou specifickým předmětem zájmu nebo konkrétním metodologickým postupem“ (2016, s. 9). Kratochvíl (2001) představuje dokumentární

fotografii jako součást novinářského pole fotoreportáže. Vztah mezi těmito třemi žánry je tak velmi blízký.

Fotoreportáž může být na první pohled fotoesejem. Vladimír Rýpar fotoreportáž definuje jako „sérii snímků zaměřených k určitému tématu, skloubených ústřední myšlenkou v jednotný celek.“ Za její nejdůležitější vlastnost však označuje pravdivost jak obsahu, tak formy (Rýpar, 1957, s. 97-98). Svatopluk Sova pak ještě na konto fotoreportáže poznamenal, že o tématu musí bezpodmínečně povědět vše, a co nelze vyjádřit obrazem, musí povědět slovem (Sova in Lábová, 2019, s. 600). Zatímco fotoreportáž staví na své objektivitě ve své formě, kde výpověď textu je stejně důležitá jako obsah fotografií, fotoesej stojí na vyprávění příběhu primárně skrze obrazy tak, jak ho prožil autor, a tak, jak ho chce přednést.

Termín dokumentární fotografie je velmi komplexní a těžce uchopitelný. Každá fotografie je svým způsobem dokumentem. Lze ji vymezit jejím reportážním účelem, jejími předními autory nebo nejvlivnějšími snímky. Antonín Kratochvíl (2001) v poli fotoreportáže jako cíle fotografovy práce odděluje fotožurnalismus a dokumentární fotografii. Jako média lze vnímat oba postupy identicky, liší se však zprávou, kterou chtějí šířit. Dokumentární fotografie dle Kratochvíla přenáší velké množství situací, činů a výsledků sbíraných v rámci dlouhého časového úseku. Přenáší život ve všech jeho vrstvách, který není jediným momentem, život jako řetězec na sebe navazujících situací. Dokumentární fotografie tím, co předkládá, stimuluje všechny čtenářovy smysly a legitimizuje tak svou vypovídající hodnotu. Fotožurnalismus podle Kratochvíla na zachycení života v jeho komplexitě nemá čas. Čas mu porozumět ani ho vyobrazit. Čtenář tak může být lehce ponechán vlastním širokým interpretacím, jejichž nepřesnost je způsobena nedostatkem rovin, které dané jevy zachycují. Čtenář vidí co, ale bez podpory toho, jak nebo proč.

Dokumentární fotografie, stejně jako komplexnější fotoesej, má moc zachytit život, jaký je, poskytuje nutný kontext k přenesení jeho vrstev a skrze smyslovou stimulaci přenáší i informace, které slova nevyjádří. Nutnou cenou za tuto absolutní výpověď autora je přiznání míry její subjektivity. Filmový kritik Grierson definoval dokument jako „kreativní zpracování aktuality“ (Grierson, 1933, s. 8). To, co po zpracování z aktuality zbývá, se stalo spornou otázkou. Sám Smith popsal svůj postup při tvorbě fotoesejů takto: „Při vytváření příběhu začínám se svými vlastními předsudky, označím je jako předsudky a začnu hledat nové způsoby myšlení, rozporné k mým předsudkům. To, co říkám, je, že nemůžete být objektivní, dokud se nepokusíte být spravedliví. Snažíte se být upřímní a snažíte se být spravedliví a pak, možná, pravda vyjde najevo“ (Smith in Havlin, 2018). Tato myšlenka

přiznání vlastních předsudků a sebeprojekce při tvorbě fotoeseje odhaluje subjektivní ráz tohoto žánru.

Společným cílem fotoreportáže, dokumentární fotografie i fotoeseje je zachytit, informovat, vypovědět, dosvědčit. Fotoesej mezi nimi v žánrové krajině fotožurnalistiky můžeme vnímat jako formát plný svobody a příležitostí. Formát, který autorovi dovolí stát se spíše romanopiscem než novelistou. Spíše zúčastněným pozorovatelem než divákem jeho příběhu. Dovoluje novináři být umělcem. Nevyčleňuje ho z pole žurnalistiky, definovaném její touhou po absolutní pravdě, a poskytuje mu svobodu přiznat jeho osobní umělecké postupy a sebeprojekce.

1.4 O fotoeseji trochu jinak, rozhovor s Petrem Topičem

Pro účely předkládané bakalářské práce vznikl rozhovor s Petrem Topičem, který již dvacet let pracuje jako fotoreportér pro vydavatelství MAFRA. Rozhovor proběhl 13. března 2024 v Praze v Café Nona, trval asi jednu hodinu a jeho celé znění lze najít v Příloze č. 1. Petr Topič je významným českým zpravodajským fotoreportérem a držitelem hlavní ceny Czech Press Foto z roku 2021. Byť se nepovažuje za fotoesejistu, jeho fotožurnalistická práce a cykly fotografií, jako například vítězná *Zkáza* o tornádu na jižní Moravě, tento žánr dost připomínají. Na následujících řádcích popisuje svůj trochu jiný náhled na fotoesej a sdílí své osobní zkušenosti se zachycováním příběhů.

Postoj Petra Topiče k fotoeseji jako žánru je spíše skeptický. Na toto konto řekl: „Proč tomu říkat fotoesej? Tenhle termín se mi nelíbí. Je to takový našlehaný nic. Hlavní je, že ty fotky spolu fungují a nějak souvisí. Esej je literární žánr a já jako editor jsem na žánry pedant. Poznám fotodokument, poznám fotoreportáž. Bavme se tedy raději o cyklu, souboru fotek.“ Svou pochybnost mířil i na objem, ve kterém fotoeseje vychází: „Fotoesejů je dnes plný Instagram. Do jejich tvorby se dnes vrhá každý a jsou si mezi sebou velmi podobné. Fotoesej zběžněl. Stejně jako vulgarita, kterou často obsahuje. Za fotoesejistu se dnes opravdu považuje leckdo.“ Topič však vidí i přednosti tohoto žánru: „Občas narazím na perly – jako třeba Ren Hang z Číny,“ říká. „Asi je tedy možné považovat fotoesej za relevantní žánr. Leč mám dojem, že se v něm uplatňuje, či dostává prostoru tomu, kdo vypravuje. Umět to vybalancovat do té míry, aby to bylo víc o někom než jen o mně, to bude přesně to, co dělá dobrý fotoesej fotoesejem.“

Jak bylo výše zmíněno, fotoesej se vyznačuje svou vypravěčskou funkcí, která vyplývá hlavně z fotografií, text bývá upozaděn. Petr Topič však ze své zpravodajské pozice

v textu vidí jistou nutnost: „Fotoreportáž nevidím ani jako text doprovázený fotografiemi, ani naopak. Vidím příběh a jako zpravodajský fotoreportér jsem zvyklý, že text u mých fotografií být musí. Pracuju ve zpravodajství a upevnění významu a kontextu prezentované fotografie je nutné.” Topič zdůrazňuje podstatu celkové souhry obou prvků: „Text nemá opakovat, co říká fotka, spíš se má snažit nerušit. Fotka, nejen ve zpravodajství, musí být čitelná sama o sobě.” To, co čtenář ve fotce vidí, je ovlivněno jeho projekcemi, a to stejné platí pro fotografa, při jejím pořizování, popisuje Topič: „Lidé do fotek často vkládají vlastní významy, což je v publicistice asi možné tolerovat, ale pro mě je tohle problematické. I já sám se snažím fotkám nedávat mé vlastní významy. Myslím, že v tomhle se člověk musí trénovat a testovat. Fotím věci, které mě zaujmou a jsem otevřený se o nich s lidmi bavit. Navázat kontakt, porozumět, vidět věci z různých úhlů pohledu. Je to otázka osobního nastavení.“

Petr Topič vzpomněl své oblíbené autory, kteří umí zachytit fotografie, které ke čtenáři promlouvají i bez jakéhokoliv dodatku: „Třeba Dmitrij Markov. Při pohledu na jeho fotografie není co popisovat.” Topič akcentoval výlučnost foceného prostředí a funkci fotografie jako vstupenky do uzavřených komunit: „Taky je to dané prostředím. Tou jeho exotičností. Ta možnost nahlédnout do prostředí, které je něčím výlučné a lidem mimo něj skryté. Chudoba. Konflikt. U těchto autorů je taky důležité, že jim to tak sepne, že jedinečnost, kterou ve fotkách vidí oni, pak vidí i čtenáři, což je vlastně výzva každého fotografa.“

Svoji práci fotoreportéra popisuje zpětně Topič takto: „Všechno jsem se naučil sám, focení, novinařinu. Mám sice v oboru magistra, ale jsem autodidaktik. Moji kariéru vedla intuice a empatie. Moje práce je přijít, seznámit se, vyfotit, odejít. Musíš umět navázat kontakt i s ne úplně jednoduchými osobami. Proto ta empatie.” Říká, že před jakýmkoliv focením je pro něj klíčová mentální příprava a popisuje s nadhledem své profesní deformace: „Když přijdu na místo, stávám se jeho součástí. Dělán si mentální cvičení. Ptám se sám sebe: jak by z teď a tady vypadala fotoreportáž? Jak tu situaci odilustruju způsobem, který nebude fádni? Tahle představa je moje příprava.” Přípravu považuje za klíčovou a dovysvětluje ji: „Musím mít mentální představu toho, co budu moct vyfotit. Kam jedu? Co potřebuju za výstup? To, co se bude dít, neovlivníš, ale musíš umět nechat věci plynout tak, aby se lidi cítili komfortně a dělali před tebou to, co by dělali i normálně. Představit si, co chceš vyfotit a vymyslet, jak to vyfotit, aniž bys do toho zasahoval svou přítomností.”

Fotograf podle Topiče musí být hlavně dobrým komunikátorem, vysvětluje: „Je třeba ty lidi rozpustit, uvolnit. Fotografování je také o mistrovství small talku.”

Vystavění příběhu a vyhodnocení toho, co ve fotoreportáži říct, je součástí procesu focení. Vše by podle Topiče mělo probíhat souběžně: „Důležité je, aby postprodukce probíhala už v průběhu produkce. Fotím, bavím se s lidma, jedu z místa na místo a u toho si dělám poznámky, reviduju získaný obsah, dělám si mentální strukturu. Protože právě v ten moment vím, co je nejlepší, nejsilnější, co nejvíc cítím. V ten moment se mi ten příběh tvoří sám pod rukama a já si to jen někde musím poznamenat.“

Práce dokumentaristy má i své těžké momenty: „Jsou situace, kdy bych asi fotit neměl, ale fotím. Je to má práce. Tam, kde ostatní skončí, musím já začít. To odděluje výjimečné fotografy. Překousnout vnitřní odpor vůči sobě samotnému. Co bych teď neudělal? Jít a udělat to. To je klíč k odhalení doposud skrytého. To je práce reportéra nebo dokumentaristy.“

2 Ženy z Mayotte na Réunionu

Tématem předkládané fotoknihy je všední realita žen přicházejících z ostrova Mayotte na ostrov Réunion za novým životem, pracovními příležitostmi nebo bezpečným zázemím pro své děti. Oba ostrovy jsou oficiálně součástí Francie, rozděluje je 1400 km a vzájemně je propojují každodenní přímé lety. Příchod do nové společnosti však i přes společné francouzské občanství není snadný. Například výzkumná společnost CRÉDOC (2004) uvádí, že až 42 % imigrantů vnímá Réunion jako nehostinný a 44 % se cítí být obětmi rasismu. Společnost se k migraci staví negativně. Následující kapitola se zabývá příčinami migrace z Mayotte na Réunion a paradoxem nežádoucího příchodu uprchlíků do multikulturní společnosti. V kapitole jsou také prezentovány úseky z rozhovorů s mladými ženami z Mayotte, které na Réunionu začaly nový život. Jejich subjektivní výpovědi upozorňují na sociální vyloučení a vůli k návratu.

2.1 Domov: Mayotte

Sopečný ostrov Mayotte o rozloze 374 km² je jedním ze čtyř částí Komorského souostroví ležícího v Indickém oceánu mezi Madagaskarem a pevninským Mosambikem. Skládá se ze dvou hlavních ostrovů *La Grande Terre* a *La Petite Terre* (Velká země a Malá země) a asi třiceti ostrůvků rozprostřených v laguně, jejíž břehy pokrývají korálové útesy (Dalger, 2016, s. 15-21).

Lambek (2019, s. 20) uvádí, že pestrá historie souostroví určuje jeho dnešní podobu a výzvy, kterým musí čelit. V roce 1841 sultán malgašského původu prodal zemi Francii, aby ji ochránil před vnějšími útoky, a ostrov se tak stal francouzským protektorátem. Později v roce 1912 byl společně s Komory připojen k Madagaskaru jako francouzská kolonie. Od roku 1957 se zbytek obyvatel Komorského souostroví chtěl osamostatnit a také toho v roce 1975 dosáhl, avšak obyvatelé Mayotte dlouhodobě deklarovali svou náklonnost k Francii. Referenda o osamostatnění zde byla pravidelně zamítána a proces integrace vyvrcholil až v roce 2011 prohlášením Mayotte jako 101. francouzského departamentu a 5. zámořského regionu (Lambek, 2019, s. 20). Tento status (département et région d'outre-mer, DROM) z ostrova udělal součást Francie i Evropské Unie a od departmentalizace podléhá principu francouzské legislativní identity (tj. francouzské zákony tam platí za stejných podmínek jako ve Francii). Platné je zde i unijní právo a také administrativní organizace a dělení pravomocí musí kopírovat systém metropolitní Francie (senat.fr). Mayotte je tedy dnes po mnoha historických proměnách součástí Francie, a i když jeho správní hlavou je aktuálně prezident

Emmanuel Macron, tento ostrov vzdálený od Elysejského paláce přes 8000 kilometrů se jí v mnoha ohledech příliš nepodobá.

Podle profesora Tadjidine Madi Dalger (2016, s. 22) čelí dnešní Mayotte dvěma hlavním problémům. Prvním je ekonomická krize dosvědčená opakovanými protesty proti vysokým cenám vedoucím k velmi skromnému životnímu stylu a nedostatečné zdravotní péči. Druhým faktorem, který podle něj ochromuje život na ostrově, je migrační krize. Ze statistik INSEE z roku 2017 vyplývá, že významná migrace převážně z Komor (95 % všech imigrantů) způsobuje, že skoro polovina obyvatel ostrova (48 %) nemá francouzské občanství, průměrný věk je – díky migraci a vysoké natalitě - 23 let, a dokonce více než polovina populace má méně než 18 let.

Ke snižování průměrného věku obyvatel ostrova také přispívají regulativy francouzského práva, které zde po departmentalizaci na ostrově vešly v platnost. Určují, že osoby mladší 18 let věku nemohou být vyhoštěny. Produktem aplikace tohoto pravidla jsou děti vyhoštěných Komořanů, které na ostrově zůstávají bez doprovodu, bez vzdělání, bez finančních zdrojů a bez jakéhokoliv vedení, což následně přispívá k mladistvé delikvenci a podněcuje násilí na ostrově (francouzský Zákon pro kontrolu imigrace a vylepšení integrace č. 2024-42 z 26. ledna 2024).

Nárůst populace hnaný imigrací byl mezi lety 2002 a 2012 zpomalen velkou mírou emigrace původních obyvatel, kdy se až 45 % mladých ve věku 18-24 let přesunulo do metropolitní Francie nebo na nedaleký ostrov Réunion (Math, Duflo, 2019, s. 16-19). Poslední data z roku 2017 ukazují, že mezi lety 2012 a 2017 se počet příchozích zdesetinásobil a emigrace původních obyvatel převážně v rámci francouzských teritorií pokračuje (Chaussy, Merceron, 2017). V zemi tak panuje napjatá atmosféra a strach z vytlačení původního obyvatelstva novým.

Vedle migrační krize život na ostrově ovládají i další faktory, které lze nahlédnout skrze data z roku 2021 publikovaná společností INSEE v roce 2024. Čtyři z deseti obydlí jsou postavena z křehké konstrukce (tj. plech, dřevo atd.). Tři z deseti domácností nemají přístup k tekoucí vodě. 77 % obyvatel žije pod národním prahem chudoby. Mezi lety 1967 a 2017 se populace ostrova znásobila osmkrát. V roce 2022 byla průměrná míra nezaměstnanosti 34 %. Motivace emigrantů z Komor jsou podloženy ekonomickými ukazateli. V roce 2021 bylo HDP na obyvatele Mayotte 10.600 eur (INSEE, 2023), zatímco na Komorech to bylo pouhých 3,200 dolarů (IMF, 2023).

Dalším faktorem může být i vůle zachování kulturních a náboženských zvyků, protože oficiálním náboženstvím Mayotte i nedalekých Komorských ostrovů je islám, a příchozí proto nemusí čelit náboženským rozdílům. Místní deníky jako Mayotte Hebdo nebo France Info tak pravidelně vyvěšují fotografie davů lidí vylodujících se na půvabných plážích jedné z nejkrásnějších lagun světa s vizí zachování toho, co je pro ně důležité a zároveň zlepšení životní úrovně.

I přes příslib lepšího života nabízí Francouzský departament příchozím docela jinou realitu než ostatní zámořské regiony jako Guyane, Martinique, Guadeloupe a Réunion. Mayotte z nich podle statistik INSEE (2020) vychází jako ten s nejnižší životní úrovní. V novinových článcích předních francouzských deníků a na ostatních platformách tematizujících realitu ostrova se čtenáři mohou ponořit do obsahů, které ostrovu přisuzují přívlastky jako: *ostrov ztracených dětí* (Claquin, 2014), *ostrov, kde noc nepřináší spánek* (Dalger, 2016), *ostrov opuštěné mládeže* (Funes, 2018), *francouzská noční můra* (Revol, 2022), *ostrov, kde stát bídu potírá násilím* (Collectif, 2023) nebo *ostrov, kde Komořané už nejsou cizinci* (Caramel, 2023). Titulky kontrastují s až éterickým přídomek: *Mayotte, l'île aux parfums – ostrov vůní*.

Vedle tropických vůní je i násilí ve spojitosti s Mayotte často používaným slovem. Podle výpovědí žen z Mayotte se na ostrově formují gangy v jednotlivých čtvrtích a vesnicích, které mezi sebou žijí rivalitu. Složitá ekonomická situace, hlad a chudoba přivádí skupiny velmi mladých lidí ke zločinnosti. Dopouští se krádeží, přepadení a také vražd. Násilí se stalo součástí tamního každodenního života. Sarah a Fayka jejich zkušenost popsaly takto:

„U nás je hodně nelegálních imigrantů, kteří přichází za lepším životem. Mnoho cizinců, kteří jsou vykázáni ze země, za sebou nechá na ulici své děti, které stát vykázat nesmí. Tyhle děti pak nemají moc na výběr a vstupují do gangů, kradou. Je to možná jejich jediný možný způsob přežití. Na střední škole se mi často stávalo, že školní autobus vůbec nepřišel, protože byl po cestě přepaden. Při cestách autobusem vstupovali dovnitř a ohrožovali nás mačetami. Často někomu prostě usekli ruce, protože v nich měl něco cenného. Nikdy jsem nevěděla, jak a jestli vůbec dojedu do cíle“ (Fayka, 20 let).

„Na prvním, ne, spíš na druhém stupni, to bylo strašné. Na ulici byli mladí muži nebo i malí kluci, kteří se mezi sebou prali. Ve velkých skupinách, mezi vesnicemi. Bylo to hrozně nebezpečné, házeli kameny, ničili auta, přepadali a ohrožovali kolemjdoucí, vstupovali do škol. Nevadilo jim ani útočit na dívky. Soustředili se spíš na muže, ale i jako ženu tě přepadli

a pokud jsi jim nedala peníze nebo něco cenného, ohrožovali tě. Nožem. Nůžkami. Od té doby se to nezlepšilo, spíš se to neustále zhoršuje” (Sarah, 20 let).

V reakci na rostoucí násilí, delikvenci a neklid v Mayotte přistoupila francouzská vláda k rozhodnutí spustit militární intervenci pod názvem operace Wambushu (zn. obnova). V dubnu roku 2022 tak na ostrov přijely francouzské ozbrojené síly s cílem zmírnit napjatou situaci a míru nelegální imigrace opatřením, které spočívalo ve vyhoštění velkého množství uprchlíků a rozboření jejich provizorních obydlí tzv. *bangas* (Le Monde, AFP, 2023).

Proti tomuto zákroku se vymezilo několik organizací včetně mezinárodní organizace na ochranu dětí UNICEF (2023, s. 12), která Francii vytýká prioritizaci veřejného pořádku před ochranou dětí žijících ve čtvrtích, které stát plánuje vymýtit. Poukazuje také na to, že rodinám po rozboření obydlí nebylo poskytnuto jakékoliv alternativní řešení či pomoc. Realita dětí, které jsou již tak v překerní situaci, kdy v případě vyhoštění jejich rodičů žijí na ulici – odkázány samy na sebe, tak kontrastuje s ambiciózními proklamacemi francouzského ministra zahraničí Géralda Darmanina, který si přeje „zničit grosso modo 1250 obydlí do konce roku 2023“ (France 24, 2023).

Po oficiálním ukončení operace Wuambushu v září roku 2023 ji Francie vyhodnotila jako úspěšnou a plánuje ji zopakovat. Podařilo se zbořit přes 400 nelegálních příbytků, identifikovat a zatknout 55 z 59 vůdců lokálních gangů a počet násilných činů klesl od začátku operace o 10 % (Guilbert, Talpin, 2023).

Nárůst populace Mayotte způsobený imigrací také otevřel bezprecedentní polemiku týkající se práva místa (*droit du sol*, lat. *ius soli*), které udává vznik státního občanství podle místa narození. Mayotte by mělo dostat výjimku, kdy dětem uprchlíků francouzská národnost udělena nebude (Geoffroy, Breteau, Romain, 2024).

Společnost na ostrově Mayotte tak čelí hned několika problémům a ve spojení s nárůstem nebezpečí je emigrace do metropolitní Francie nebo na blízký ostrov Réunion prvním z nabízejících se řešení (Bertile, 2021, s. 24).

2.2 Destinace: Réunion

Právě na Ostrov Réunion přichází obyvatelé Mayotte vytvořit nový domov, vytvořit bezpečnější zázemí pro svou rodinu a čerpat ze silnějších zdrojů sociální podpory (Bertile, 2021, s. 26). Francouzský zámořský departament se stejným legálním statutem jako Mayotte (DROM) se rozkládá na 2500 metrech čtverečních a nabízí prvky metropolitní Francie jako je dopravní infrastruktura, zdravotní systém, vzdělávací instituce i pracovní příležitosti ve

službách a turismu. Místní rozmanitá společnost o více než 800 000 obyvatelích je tvořená potomky Francouzů, Číňanů, Arabů, Indů i Malgašů.

Podle doktorky Mezapessa je obyvatelstvo ostrova historicky tvořeno migranty a původní lidé tu neexistují. Stejný náhled na osídlování ostrova má i Michel Watin (2018, s. 333). Když jej v 17. století obsadili Francouzi, ostrov byl pustý. Ludvík XVIII. ho pak pod názvem L'île Bourbon (podle vanilky, která se tu pěstovala) předal Francouzské Východoindické společnosti, která z něj udělala plantážní cukrový ostrov a začala do země importovat otroky z Madagaskaru, Afriky a z Indie (Isnard, 1950, s. 103). Tento systém pokračoval až do roku 1848, kdy bylo otroctví oficiálně abolováno ve všech francouzských koloniích (Jauze, 2008, s. 151). Dovoz pracovní síly z Indie a Číny však nadále pokračoval, tentokrát jako námezdníků (Mezapessa, 2018).

Po departamentalizaci ostrova v roce 1946 došlo k metropolitní migraci a významnému hospodářskému rozvoji. Rozvinula se infrastruktura a postupně došlo k politickému splynutí s metropolitní Francií. V Indickém oceánu se tak Réunion stal centrem evropského bohatství a jeho atraktivita pro obyvatele okolních zemí narostla (Mezapessa, 2018, s. 43). Dnešní společnost ostrova je tedy tvořena potomky jeho historie. Migranty dobrovolnými i nucenými. Neexistuje jeden modelový obraz definující kategorii Réunionce. Réunionec nemá výchozí soubor anatomických rysů ani náboženských přesvědčení.

Takto to popsaly studentky z Mayotte žijící na Réunionu: "Nikdo tu není stoprocentní Réunionec, každý se jeden od druhého tak odlišuje, že může považovat sám sebe za normu. Takže i já se cítím úplně jako Réunionka" (Sarah, 20 let).

„Co se týče nové společnosti, neměla jsem problém se adaptovat. Navíc jsem bydlela v Saint-Andre, tam je komunita lidí z Mayotte opravdu velká. Cítila jsem se tu pak jako doma. Réunion je rozmanitost. Je tu hodně kultury a lidé jsou smíšení. Necítím se být jiná než ostatní“ (Nélyssa, 20 let).

„Tato situace na křižovatce různých tradic, životních stylů, dovedností, názorů na člověka a společnost, prostor a čas, a také na laicitu a religiozitu, vedla k vytvoření toho, co pozorovatelé Réunionu nazývají „le vivre ensemble réunionnais“ – „společný život réunionský“, citovaný mimo jiné jako model úspěšného multikulturalismu“ (Tibère, 2009).

Ve společnosti definované její pluralitou a otevřeností, která nemá jasnou podobu jejích členů, však přesto vůči příchozím z Mayotte panuje napjatá atmosféra a oni se cítí být oběťmi rasismu a diskriminace. Často je jim vyčítáno, že přichází pouze za účelem čerpání

finanční sociální podpory (Alioiffa, 2021). Lidé z Mayotte bývají také často společně s lidmi z Komor nazýváni pejorativním kolektivním jménem *Komors* (Bertile, 2021, s. 23). Jsou tak přirovnáváni k lidem, kteří je přinutili opustit jejich rodnou zemi.

V deníku Mayotte Hebdo se k této situaci vyjádřila mluvčí lokální organizace Ré-MaA (Résistance Réunion/Mayotte en Action) takto: „Říkají, že přicházíme pro sociální dávky. Ano, to je pravda, protože na to všechno doma nemáme právo. Ale to není důvod, aby se k nám chovali jako oni. Nejsme přistěhovalci, jsme také Francouzi“ (Alioiffa, 2021).

Paradox této hostilní atmosféry je doprovázen faktem, že i přes poměrně nízkou početnost příchozích z Mayotte je jejich komunita často nazývána jako tou nejviditelnější. Poslední statistiky z roku 2006 (CESER, 2010) sice nejsou aktuální, ale dokládají, že počet obyvatel původem z Mayotte žijících na Réunionu byl zhruba 6 000. Tento počet není pravidelně měřen, ale udržuje se dlouhodobě pod 10 000, což nekoliduje s odhadem profesora Wilfrida Bertila (2021) a doktorky Mélanie Mezapessa (2018), kteří po přičtení mayottských potomků již narozených na Réunionu, velikost komunity odhadují na 60 000 členů a více.

Dále, dle stejné studie, jde většinou o ženy s dětmi, jejichž motivací je čerpání lepší sociální podpory a zajištění lepší budoucnosti jejich dětem. Až 44 % z nich se cítí být obětí rasismu (CESER, 2010).

V zemi jsou další skupiny přistěhovalců, například z Francie nebo Madagaskaru, které mayottskou komunitu svým počtem i několikanásobně překračují. Míra pozornosti, která je jí věnována, je proto překvapivá. Srdečné přivítání ze strany široké veřejnosti nepřichází. Nasvědčují tomu i některé z výpovědí mayottských žen ze Saint-Denis:

„Jejich náhled (místních) je takový, že přicházíme na Réunion využít všech výhod, za které tu oni bojovali, a místo toho abychom budovali naši vlastní zemi, utíkáme před chaosem, který tam vládne. Hází nás do jednoho pytle s lidmi z Komor, jenže my jsme taky Francouzi. Dokonce bych řekla, že preferují Komorčany, které my odmítáme přijmout do naší země. Tak proč by tedy oni měli přijmout nás na Réunionu?“ (Sarah, 20 let)

„Všimla jsem si, že když nosím můj châle, pohled zdejších je jiný. Hned, jak poznají, že jsem z Mayotte, jejich pohled se mění. Když mám rozpuštěné vlasy, myslí si, že jsem z Afriky, a to je společensky v pořádku. I na univerzitě, když mám můj châle, studenti jsou vůči mně uzavření. Nebaví se se mnou. Pořád se učíme o místní kulturní diverzitě, ale já si všímám těch pohledů v autobuse. Lidí, kteří si vedle mě sedají jen půlkou zad, aby se mě vůbec nedotýkali. Slyším, jak o nás mluví v rádiu“ (Fayka, 20 let).

I přes to, že Réunion je často představován jako příklad úspěšné multikulturní společnosti, podle výpovědí žen, se kterými jsem vedla rozhovory, se příchozí z Mayotte vítání necítí.

3 Metodologie praktické části bakalářské práce

V lednu 2023 jsem se v rámci programu ERASMUS vydala na francouzský ostrov Réunion. Chtěla jsem fotograficky zachytit tamní prostředí, které bylo tak odlišné od všeho, co jsem doposud poznala. Často jsem jezdila autobusem, chodila po městě Saint-Denis a všímala jsem si skupiny žen se žlutobílou maskou na obličeji (zvanou *msindzano*). Dotazovala jsem se místních, co to znamená, kdo jsou tito lidé. Hledala jsem informace v univerzitní knihovně a takto jsem objevila téma žen z Mayotte žijících na Réunionu.

Cítila jsem, že příběh těchto žen by mohl být linkou, která mě povede při poznávání ostrova a jeho společnosti a zároveň jsem se rozhodla pro formální zpracování tohoto tématu pro potřeby mé bakalářské práce. V tomto momentu jsem zvolila jako název své práce *Ženy z Mayotte na Réunionu*, který jsem ale odstupem času změnila pro jeho strohost.

Na začátku jsem pořídila několik náhodných fotografií této komunity. V autobuse, v obchodě, na ulici. V té době pro mě bylo velmi složité už jen ženy z Mayotte jednoznačně rozpoznat, protože jsem se orientovala pouze podle obličejové masky krásy ze santalového dřeva, později jsem však byla schopná identifikovat je i podle barevných šatů (zvaných *salouva*) se specifickými vzory i stylem vázání.

Když pak po konzultaci s vedoucí mé bakalářské práce bylo jasné, že toto téma bude námětem práce, chtěla jsem se komunitě ještě více přiblížit. Oslovovala jsem ženy na ulici a ptala jsem se svých známých na ostrově, jestli někoho z Mayotte neznají. Na ulici jsem neměla úspěch. Komunita žen z Mayotte je velmi uzavřená a ženy se bojí odpovídat novinářům, protože medializace a zvýšená pozornost by, podle slov mých respondentek, mohla vést k prohloubení jejich ostrakizace. Kamarádi z univerzity mi pomohli. Rozeslali mou zprávu se žádostí o rozhovor do třídních chatů a ozvaly se mi čtyři dívky – Sarah, Fayka, Echat a Abdourahmane. S každou z nich jsem se sešla a povídala si s nimi. Všechny rozhovory vedené ve francouzštině jsem si nahrála. Proč přišly na Réunion, jaké to pro ně bylo, jak se cítí, co jim tu chybí. Udělala jsem jim portréty a některé mi i nasdílely svoje fotky z dětství v Mayotte.

Fotografie jsem pořizovala na digitální fotoaparát Canon EOS 450D, na mobilní telefon a na menší fotoaparát Canon Powershot G7X Mark II. Většina fotek je z období mezi lednem a květnem roku 2023. Některé jsem potom pořídila při své druhé návštěvě ostrova v měsíci listopadu téhož roku. Při příležitosti návratu jsem se také setkala s poslední z pěti dívek, s Nélyssou.

Sesbírala jsem tedy všechny informace z rozhovorů, z novin a od místních a začala jsem tvořit fotoknihu. Jako vhodný formát mi vedoucí práce navrhla fotoesej. V teoretické části jsem se tento žánr pokusila popsat a sama i lépe pochopit. Vyprávět příběh pouze skrze fotografie není snadné, už vůbec ne pro začínajícího fotografa.

Fotoknihu jsem uspořádala jako po sobě jdoucí úseky věnované každé z dívek. Chtěla jsem, aby dostaly prostor sdílet svoji neobvyklou životní zkušenost. V průběhu skládání fotografií a tvoření příběhu jsem se ptala sama sebe, co vlastně chci říct. Uvědomila jsem si podobnost své a jejich životních fází – stejný věk, podobné zájmy, podobné sny a zároveň diametrální rozdílnost našich životních zkušeností z tohoto období. Proto *Holky jako já*. Uvědomila jsem si, že si s těmahle holkama i přes všechny vzdálenosti rozumím. Chtěla jsem, aby z knihy byl cítit můj osobní zájem, i když mou rolí bylo pouze pozorovat a zachytit.

Ve fotoknize jsem řadila za sebe portréty dívek s jejich fotkami z dětství a doplnila pohlednicemi s textem, který shrnoval jejich výpovědi. Jednotlivé úseky soustředěné na každou z dívek jsem proložila fotkami réunionského prostředí, novinovým článkem, kartografickými mapami Mayotte a Réunionu a nahodilými fotkami mayotťských žen z ulice. Některé snímky prošly základní úpravou jako je ořez, změna jasu nebo kontrastu. Při hledání vhodného formátu jsem chtěla, aby sama vazba fotoknihy vypovídala o intimnosti jejího obsahu. Jako předlohu jsem použila deník, který si píšou mladé holky.

Mou tvorbu provázelo mnoho výzev. Nejtěžší pro mě bylo obdržet souhlas k rozhovoru a k focení. Musela jsem hodně přemýšlet o tom, jak je přesvědčit a získat jejich důvěru, jinak by tato kniha vůbec nevznikla. Focení žen z Mayotte nebylo snadné, protože samo vyobrazování ženy je v kulturách s islámskou tradicí zakázáno. Dalším faktorem byl strach žen z upoutání pozornosti na jejich komunitu, která je v očích Réunionců již tak v nevlídném postavení. Mnoho žen mi schůzku i jakékoliv focení odmítlo.

Za limity své práce určitě považuji technickou i kompoziční stránku některých fotografií. Druhým limitem je z mého pohledu nedostatečné zachycení všednodennosti těchto žen. Přála jsem si do knihy zařadit i více intimní fotografie z jejich pokojů, kosmetických koutků, domácích mazlíčků, rodin. Chtěla jsem se vydat do čtvrti La Chaumière v Saint-Denis, kde tato komunita žije, ale ani místní nebyli ochotní mě tam doprovodit a odrazovali mě od mého úmyslu pro vysokou kriminalitu v této oblasti. Kromě toho mi to ani žádná z dívek neumožnila.

Uvědomila jsem si, že pokud chci, aby se mi lidé otevřeli a byli ke mně upřímní, musím taková být i já k nim. Zjistila jsem, že lidé mi při prvním setkání řeknou velmi osobní a někdy i bolestné zkušenosti jen tehdy, pokud k nim budu přistupovat s pokorou.

Přínosem tvorby mé bakalářské práce pro mě bylo hlubší porozumění dění na Réunionu a geopolitickému kontextu migrace z Mayotte na Réunion. Neméně přínosným pro mě také bylo projít si celým procesem realizace kreativního projektu většího rozměru a seznámit se s krásnými mladými lidmi.

Závěr

Cílem bakalářské práce bylo přiblížit život žen přicházejících z ostrova Mayotte na Réunion a zachytit v textu i ve fotografii téma této specifické migrační skupiny mezi dvěma francouzskými ostrovy. První část textu vymezila pojem fotoesej, vyznačila jeho specifické rysy, přiblížila jeho počátky a poukázala na rozdíly, které tento žánr odlišují od fotoreportáže a dokumentární fotografie. Odborný náhled na žánr komplementují názory fotografa Petra Topiče. Druhá část textu pak skrze statistická data, odborné práce a výpovědi respondentek popsala aspekty života na obou ostrovech a možné motivace této migrace. Praktická část v portrétech, fotkách z dětství respondentek a snímků z ostrova vizuálně ilustruje nový život, který přichází mladé dívky na Réunionu musí přijmout a vytvářet. Novým poznáním po tvorbě této práce je paradox možnosti nepřijetí přichozích migrantů v rámci jedné země. Paradox podtržený faktem, že cílový ostrov je historicky složen z přistěhovalců, a i tak se zde ženy z Mayotte necítí vítané.

Summary

The aim of the bachelor thesis was to present the life of women coming from Mayotte to Reunion Island and to capture in text and photography the theme of this specific migratory group between the two French islands. The first part of the text defined the term of photo essay, highlighted its specific features, outlined its origins and pointed out the differences that distinguish this genre from photoreportage and documentary photography. The scientific view on the genre is complemented by the opinions of photographer Petr Topič. The second part of the text describes aspects of life on both islands and the possible motivations for this migration through statistical data, and the scientific papers and testimonies of my female respondents. The practical part visually illustrates in portraits, photos from the respondent's childhoods and images from the island the new life that these young girls arriving to Reunion Island have to accept and create. A new insight after the production of this paper is the paradox surrounding the possibility of unaccepting arriving migrants within the same country. A paradox underscored by the destination island being historically composed of immigrants, and yet the women of Mayotte do not feel welcome here.

Použitá literatura

BAUGHMAN, James L. *Henry R. Luce and the Rise of the American News Media*. Johns Hopkins University Press, 2001. ISBN 0801867169.

BERTILE Wilfrid. *Les Mahorais à La Réunion: Une " immigration subie " de Français en France*. Online. In: *Revue historique de l'océan Indien*, 2017. 14, s.23-37. hal-03260640. Dostupné z: <https://hal.univ-reunion.fr/hal-03260640/document>. [cit. 2024-03-02].

DALGER, Tadjidine Madi. *Mayotte: entre malaise, violence et délinquance*. Edilivre, 2016. ISBN 2332517189.

GRAF, Catharina. *The birth of the photo essay: The first issues of LIFE and LOOK*. Online. Unpublished Paper held at: Summer School "Raumgeflechte / Spatial Relations", University of Zurich, June 10, 2014 Sektion II: "Photographs on Pages". Dostupné z: https://www.academia.edu/7916898/The_birth_of_the_photo_essay_The_first_issues_of_LIFE_and_LOOK. [cit. 2024-03-11].

GRIERSON, John. *The Documentary Producer*. Online. *Cinema Quarterly*, 1933, s. 7-9. Dostupné z: <https://ia600208.us.archive.org/22/items/cinema02gdro/cinema02gdro.pdf>. [cit. 2024-03-11]

HAVLIN, Laura. *W. Eugene Smith: Master of the Photo Essay*. Online. In: *Magnumphotos.com*. Magnum Photos, 29. 12. 2018. Dostupné z: <https://www.magnumphotos.com/theory-and-practice/w-eugene-smith-master-of-the-photo-essay/>. [cit. 2024-03-11]

JAUZE, Albert. *Malgaches et Africains à Bourbon: La Réunion à l'époque de l'esclavage*. Online. *Hommes & migrations*, 2008, č. 1275, s. 150-157. ISSN 1142-852X. Dostupné z: <https://doi.org/10.3406/homig.2008.5126>. [cit. 2024-03-05]

KOBRE, Kenneth a BRILL, Betsy. *Photojournalism: the professionals' approach*. 6th ed. Amsterdam: Focal Press, c2008. ISBN 978-0-7506-8593-1.

KRATOCHVÍL, Antonín. *Photojournalism and documentary photography*. Online. *Nieman reports*, 2001, Vol. 55, n. 3, p. 27–31. ISSN 0028-9817. Dostupné z: <https://www.proquest.com/scholarly-journals/photojournalism-documentary-photography/docview/216749347/se-2>. [cit. 2024-03-11].

LÁBOVÁ, Alena. *Česká novinářská fotografie 1945-1989*. Vizuální kultura. Praha: Karolinum, 2019. ISBN 978-80-246-3713-6.

LAMBEK, Michael a JACKSON, Michael D. *Island in the Stream: An Ethnographic History of Mayotte*. Online. Toronto: University of Toronto Press, 2019. ISBN 1-4875-1905-2. Dostupné z: <https://doi.org/10.3138/9781487519049>. [cit. 2024-03-11].

MARÍN, R. a J. ROLDÁN. 'Photo essays and photographs in visual arts-based educational research'. Online. *International Journal of Education through Art*, 2010 (1), s. 7-23, doi: 10.1386/eta.6.1.7_1. Dostupné z: https://www.academia.edu/13700560/Photo_essays_and_photographs_in_visual_arts_based_educational_research. [cit. 2024-03-11].

MEZZAPESA Mélanie. *Mahorais à La Réunion: entre dynamiques migratoires, stratégies d'adaptation et recompositions identitaires dans le quartier de La Chaumière*. Online. Sociologie Normandie Université, 2018. Français. NNT: 2018NORMR051. Dostupné z: <https://theses.hal.science/tel-01932434>. [cit. 2024-03-11].

MORAN, Tom. *THE PHOTO ESSAY, PAUL FUSCO & WILL MCBRIDE*. California: T. Y. Crowell, 1974. ISBN 0690006225.

PARR, Martin a BADGER, Gerry. *The photobook: a history*. London: Phaidon, 2004. ISBN 0-7148-4285-0.

PARRISH, Fred S. *Photojournalism: An Introduction*. Wadsworth/Thomson Learning, 2002. ISBN 0314045643.

RÝPAR, Vladimír. *Za pravdivou fotografickou reportáž*. Československá fotografie, roč. VIII, č. 9. 1957. s. 97-98.

SUTHERLAND, Patrick. *The Photo Essay*. Online. Visual Anthropology Review. 2016, s. 115-121. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/310469476_The_Photo_Essay. [cit. 2024-03-11].

TIBÈRE, Laurence., *L'alimentation dans le « vivre ensemble » multiculturel : l'exemple de La Réunion*. Paris: l'Harmattan, 2009. ISBN 978-2296091931.

WATIN, Michel. *Mettre l'interculturalité en contexte: aspects des changements sociaux dans La Réunion d'après la départementalisation*. Online. Peter Lang, 2018, s. 333-362. ISBN 9783034336772. Dostupné z: <https://hal.univ-reunion.fr/hal-03561644>. [cit. 2024-03-05].

Další použité zdroje

ALIOIFFA, Raïnat. *Discrimination et racisme, la triste réalité des Mahorais à La Réunion*. Online. Mayotte Hebdo, 19. 2. 2022. Dostupné z: <https://www.mayottehebdo.com/actualite/societe/discrimination-racisme-mahorais-la-reunion/>. [cit. 2024-03-05].

CARMEL, Laurence. *À Mayotte, les Comoriens ne sont pas des étrangers*. Online. Le Monde, 25. 4. 2023. Dostupné z: https://www.lemonde.fr/afrique/article/2023/04/25/a-mayotte-les-comoriens-ne-sont-pas-des-etrangers_6170923_3212.html. [cit. 2024-03-05].

CESER. *Les Mahorais: de l'accueil à l'écueil: changer de regard*. Online. CESER, 18. 2. 2010. Dostupné z: https://www.ceser-reunion.fr/wp-content/uploads/2019/02/10.10.18_Note_Mahorais.pdf. [cit. 2024-03-02].

CLAQUIN, Aziliz. *Mayotte, l'île aux enfants perdus*. Online. La Croix, 19. 11. 2014. Dostupné z: <https://www.la-croix.com/Famille/Parents-Enfants/Dossiers/Mayotte-l-ile-aux-enfants-perdus-2014-11-19-1239330>. [cit. 2024-03-05].

COLLECTIF. *À Mayotte, l'État combat la misère par la violence*. Online. Le Monde, 19. 11. 2014. Dostupné z: https://www.lemonde.fr/idees/article/2023/06/14/a-mayotte-l-etat-combat-la-misere-par-la-violence_6177680_3232.html. [cit. 2024-03-05].

CRÉDOC. *La situation des populations migrantes originaires de l'océan Indien Synthèse*. Online. CRÉDOC, 2014. Dostupné z: <https://www.credoc.fr/publications/la-situation-des-populations-migrantes-originares-de-locean-indien-synthese>. [cit. 2024-03-05].

France 24. *Mayotte: le gouvernement français veut détruire 1 250 logements insalubres d'ici fin 2023*. Online. In: Youtube. 26. 6. 2023. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=EB9ChzNYKvY>. [cit. 2024-03-02].

FUNES Nathalie. *Mayotte, l'île de la jeunesse abandonnée*. Online. Le Nouvel Observateur, 25. 3. 2018. Dostupné z: <https://www.nouvelobs.com/societe/20180325.OBS4145/mayotte-l-ile-de-la-jeunesse-abandonnee.html>. [cit. 2024-03-05].

GEOFFROY Romain, BRETEAU Pierre, ROMAIN Manon. *Mayotte, le département français des exceptions légales*. Online. Le Monde, 13. 2. 2024. Dostupné z: https://www.lemonde.fr/les-decodeurs/article/2024/02/13/mayotte-le-departement-des-exceptions-legales_6171286_4355771.html. [cit. 2024-03-02].

GUILBERT Nathalie, TALPIN Jérôme. *Le bilan contrasté de l'opération « Wuambushu » à Mayotte*. Online. Le Monde, 13. 9. 2023. Dostupné z: https://www.lemonde.fr/politique/article/2023/09/13/mayotte-le-bilan-contraste-de-l-operation-wuambushu_6189113_823448.html. [cit. 2024-03-02].

INSEE. *À Mayotte, près d'un habitant sur deux est de nationalité étrangère. Insee Première*. Online. 2019, (1737), ISSN 0997 - 6252. Dostupné z: <https://www.insee.fr/fr/statistiques/3713016?sommaire=4199393>. [cit. 2024-03-02].

INSEE. *L'essentiel sur...Mayotte*. Online. INSEE, 2024. Dostupné z: <https://www.insee.fr/fr/statistiques/4632225#consulter>. [cit. 2024-03-02].

INSEE. *Rebond du produit intérieur brut en 2021*. Online. INSEE, 2023. Dostupné z: <https://www.insee.fr/fr/statistiques/7713371#onglet-1>. [cit. 2024-03-02].

INSEE. *Une pauvreté marquée dans les DOM, notamment en Guyane et à Mayotte*. Online. INSEE, 2020. Dostupné z: <https://www.insee.fr/fr/statistiques/4622377#graphique-figure1>. [cit. 2024-03-02].

International Monetary Fund. *GDP per capita, current prices*. World Economic Outlook. Online. IMF, 2023. Dostupné z: <https://www.imf.org/external/datamapper/PPPPC@WEO/COM?zoom=COM&highlight=COM>. [cit. 2024-03-02].

LE MONDE, AFP. *Mayotte: Gérald Darmanin confirme une opération à venir contre la délinquance et l'immigration clandestine*. Online. Le Monde, 21. 4. 2023. Dostupné z: https://www.lemonde.fr/societe/article/2023/04/21/mayotte-gerald-darmanin-confirme-une-operation-a-venir-contre-la-delinquance-et-l-immigration-clandestine_6170449_3224.html#. [cit. 2024-03-02].

LOI n° 2024-42 du 26 janvier 2024 pour contrôler l'immigration, améliorer l'intégration (1). In: www.legifrance.gouv.fr. Online. L'adoption de la loi le 26. 1. 2024. Dostupné z: <https://www.legifrance.gouv.fr/jorf/id/JORFTEXT000049040245>. [cit. 2024-03-05].

MATH Antoine, DUFLO Marie. *Fantasmes et réalités démographiques*. Online. *Plein droit*, 2019/1 (n° 120), s. 16-19. DOI: 10.3917/pld.120.0016. Dostupné z: <https://www.cairn.info/revue-plein-droit-2019-1-page-16.htm>. [cit. 2024-03-05].

REVOL Michel. *Mayotte, un cauchemar français*. Online. Le Point, 30. 11. 2022. Dostupné z: https://www.lepoint.fr/politique/mayotte-un-cauchemar-francais-30-11-20222499983_20.php#xtmc=mayotte&xtnp=2&xtr=11. [cit. 2024-03-05].

SÉNAT. *Les collectivités d'outre - mer*. Online. In: senat.fr. Le Sénat. Dostupné z: <https://www.senat.fr/connaitre-le-senat/role-et-fonctionnement/les-collectivites-doutre-mer.html#c6657>. [cit. 2024-03-05].

UNICEF. *Grandir dans les Outre-mer: État des lieux des droits de l'enfant*. Online. UNICEF, 2023. Dostupné z: <https://www.unicef.fr/wp-content/uploads/2023/11/2023-11-15-RAPPORT-WEB-Planches.pdf> [cit. 2024-03-02].

Seznam příloh

Příloha č. 1: Rozhovor s Petrem Topičem

Jak vidíte fotoesej jako žánr?

„Proč tomu říkat fotoesej? Tenhle termín se mi nelíbí. Je to takový našlehaný nic. Hlavní je, že ty fotky spolu fungují a nějak souvisí. Esej je literární žánr a já jako editor jsem na žánry pedant. Poznám fotodokument, poznám fotoreportáž. Bavme se tedy raději o cyklu, souboru fotek. Fotoesejů je dnes plný Instagram. Do jejich tvorby se dnes vrhá každý a jsou si mezi sebou velmi podobné. Fotoesej zběžněl. Stejně jako vulgarita, kterou často obsahuje. Za fotoesejistu se dnes opravdu považuje leckdo. Občas však narazím na perly – jako třeba Ren Hang z Číny. Na druhou stranu, asi je tedy možné považovat fotoesej za relevantní žánr. Leč mám dojem, že se v něm uplatňuje, či dostává prostoru tomu, kdo vypravuje. Což není nic proti ničemu, jen já to nějak nemusím. Z povahy práce, kterou dělám a která by těchto prvků měla být prostá. Umět to vybalancovat do té míry, aby to bylo víc o někom, než jen o mně, to bude přesně to, co dělá dobrý fotoesej fotoesejem.“

Může, podle Vás, fotka něco sdělit i bez textu?

„Fotoreportáž nevidím ani jako text doprovázený fotografiemi ani naopak. Vidím příběh a jako zpravodajský fotoreportér jsem zvyklý, že text u mých fotografií být musí. Pracuju ve zpravodajství a upevnění významu a kontextu prezentované fotografie je nutné. Text nemá opakovat, co říká fotka, spíš se má snažit nerušit. Sama fotka, nejen ve zpravodajství, musí být čitelná sama o sobě. Lidé do fotek často vkládají vlastní významy, což je v publicistice asi možné tolerovat, ale pro mě je tohle problematické. I já sám se snažím fotkám nedávat mé vlastní významy. Myslím, že v tomhle se člověk musí trénovat a testovat. Fotím věci, které mě zaujmou a jsem otevřený se o nich s lidmi bavit. Navázat kontakt, porozumět, vidět věci z různých úhlů pohledu. Je to otázka osobního nastavení.“

Co mají společného fotky, které vypovídají samy o sobě, bez dodatku? Co dělá tuhle schopnost fotek?

„Její autoři jsou geniální. Jako třeba Dmitrij Markov. Tam při pohledu na jeho fotografie není co popisovat. Ale taky je to dané prostředím. Tou jeho exotičností. Ta možnost nahlédnout do prostředí, které je něčím výlučné a lidem mimo něj skryté. Chudoba. Konflikt. U těchto autorů je taky důležité, že jim to tak sepne, že jedinečnost, kterou ve fotkách vidí oni, pak vidí i čtenáři, což je vlastně výzva každého fotografa.“

Jak se dělá příběh? Když jedete fotit fotoreportáž, máte nějaký plán?

„Všechno jsem se naučil sám, focení, novinářinu. Mám sice v oboru magistra, ale jsem autodidaktik. Moji kariéru vedla intuice a empatie. Moje práce je přijít, seznámit se, vyfotit, odejít. To všechno mnohdy během tří až pěti minut. Musíš umět navázat kontakt i s ne úplně jednoduchými osobami. Proto ta empatie. Když přijdu na to místo, stávám se jeho součástí. Dělán si mentální cvičení. Někde jsem a ptám se sám sebe: jak by z teď a tady vypadala fotoreportáž? Jak tu situaci odilustruju způsobem, který nebude fádni? Tahle představa je moje příprava. Musím mít mentální představu toho, co budu moct vyfotit. Kam jedu? Co potřebuju za výstup? To, co se bude dít, neovlivníš, ale musíš umět nechat věci plynout tak, aby se lidi cítili komfortně a dělali před tebou to, co by dělali i normálně. Představit si, co chceš vyfotit a vymyslet, jak to vyfotit, aniž bys do toho zasahoval svou přítomností. Ty lidi rozpustit, uvolnit. Fotografování je také o mistrovství small talku. Důležité je taky, aby postprodukce probíhala už v průběhu produkce. Fotím, bavím se s lidma, jedu z místa na místo a u toho si dělám poznámky, reviduju získaný obsah, dělám si mentální strukturu. Protože právě v ten moment vím, co je nejlepší, nejsilnější, co nejvíc cítím. V ten moment se mi ten příběh tvoří sám pod rukama a já si to jen někde musím poznamenat.“

Cítíte se jako fotoreportér lidem na obtíž? Jak se s tím vyrovnáváte?

„Když fotím lidi nikdy se neptám, nevaruju, neupozorňuju. Jen děti musím fotit tak, aby nešly poznat. O tomhle to je. Musím se vyrovnat s tím, že omezuju lidský soukromí. Nesmím o tom, co dělám, mít pochyby. Musím si to obhájit před sebou a neřešit to. Tam, kde ostatní skončí, musím já začít. Jsou situace, kdy bych asi fotit neměl, ale fotím. Je to má práce. To odděluje výjimečné fotografie. Překousnout vnitřní odpor vůči sobě samotnému. Co bych teď neudělal? Jít a udělat to. To je klíč k odhalení doposud skrytého. To je práce reportéra nebo dokumentaristy.“

Na čem teď pracujete?

„Již delší dobu živím svůj fotografický cyklus pod názvem *In casual way*. Snažím se v něm zachytit, jaké rozměry si jako lidé přenášíme do veřejného prostoru. Lidé bez bot, lidé spící v Grébovce obličejem v trávě, lidé sedící v kočárku svých dětí. Sleduju, jak moc jsme dnes schopni se na veřejnosti uvolnit a projevovat se, jako by nás nikdo nepozoroval. Zachycuju různou nahodilost všednodennosti, kterou často nelze logicky vysvětlit. V tom je taky podle

mě moc fotografie, zachytit, jak lidé žili a mysleli v určité době způsobem, který je něčím zvláštní.“

Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK
Teze PRAKTICKÉ BAKALÁŘSKÉ diplomové práce

TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT/KA:																	
Příjmení a jméno diplomantky/diplomanta: Slámečková Anna	Razítko	podatelny:															
Imatrikulační ročník diplomantky/diplomanta: 2021	<table border="1" style="margin: auto; border-collapse: collapse;"> <tr> <td colspan="3" style="text-align: center;">Univerzita Karlova</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: center;">Fakulta sociálních věd</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">Došlo dne:</td> <td style="text-align: center; padding: 2px;">13 -09- 2023</td> <td style="text-align: right; padding: 2px;">-1-</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">Čj:</td> <td style="text-align: center; padding: 2px;"><i>308</i></td> <td style="text-align: right; padding: 2px;">Příloh:</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">Přiděleno:</td> <td colspan="2"></td> </tr> </table>	Univerzita Karlova			Fakulta sociálních věd			Došlo dne:	13 -09- 2023	-1-	Čj:	<i>308</i>	Příloh:	Přiděleno:			
Univerzita Karlova																	
Fakulta sociálních věd																	
Došlo dne:		13 -09- 2023	-1-														
Čj:	<i>308</i>	Příloh:															
Přiděleno:																	
Fakultní e-mail diplomantky/diplomanta: 40160952@fsv.cuni.cz																	
Studijní program/specializace: BP_KSZN / prezenční																	
Název praktické a teoretické části bakalářské práce v češtině: Ženy z Mayotte na Réunionu																	
Název praktické a teoretické části bakalářské práce v angličtině: The Women of Mayotte in La Réunion : <i>foto dokument</i>																	
Předpokládaný termín dokončení (semestr, akademický rok – vzor: ZS 2022/2023) (diplomovou práci je možné obhajovat <u>nejdříve</u> šest měsíců od schválení tezí) LS 2023/2024																	
Základní charakteristika tématu a předpokládaný cíl práce (max. 1000 znaků): Praktická část mé práce prostřednictvím souboru dokumentárních fotografií uspořádaných do foto eseje představí diasporu z ostrova Mayotte žijící na ostrově Réunion. Foto esej se bude soustředit na ženy, kterých je v této komunitě převaha. Oba zmíněné ostrovy jsou francouzskými zámořskými departamenty. Příčinou migrace směřující z Mayotte na Réunion je nejen touha se vzdělávat a zvýšit si svou životní úroveň, ale i vytlačování původních obyvatel ilegálními migranty převážně z Komor, kteří na ostrov Mayotte přinášejí rivalitu mezi gangy a mnohé formy násilí. Cílem mé foto eseje je dát tvář některým ženám nově žijícím na Réunionu a zachytit jejich pocity spojené s příchodem do cizí společnosti. V teoretické části vymezím foto esej jako žánr, představím její historický vývoj, jejího zakladatele a současného českého představitele. Dále se budu zabývat aktuální politickou situací na ostrově Mayotte, konkrétně pak operací Wuambushu a podmínkami, které doprovází příchod žen z Mayotte na Réunion.																	
Předpokládaná struktura teoretické práce (rozdělení do jednotlivých kapitol a podkapitol se stručnou charakteristikou jejich obsahu): <ol style="list-style-type: none"> 1. Úvod (vymezení tématu bakalářské práce, stručná charakteristika tématu, cíle práce) 2. Teoretická část <ul style="list-style-type: none"> - V teoretické části autorka představí žánr foto eseje, popíše její počátky, zmíní zakladatele a hlavní představitele - Autorka vymezí foto esej vůči fotoreportáži a foto dokumentu - Autorka představí tvorbu vybraného českého fotografa a jeho přístup k fotografickému zachycení příběhu - Dále pro kontextualizaci autorka přiblíží skutečnosti ovlivňující společnost dnešního Réunionu skrze stručný nástin jeho osídlování a kolonizace - Autorka nastíní politickou situaci na ostrově Mayotte, vývoj militární operace Wuambushu, popíše příčiny migrace z Mayotte na Réunion a podmínky doprovázející tento přesun 3. Metodologie zpracování bakalářské práce 4. Praktická část – Autorka vytvoří foto esej z dokumentárních fotografií v podobě portrétů, snímků z dětství a scenerických snímků ostrova Réunion doplněnou úryvkem z rozhovorů s protagonistkami a kartografickými mapami obou ostrovů 5. Závěr – konečné shrnutí a reflexe teoretické i praktické části práce 6. Zdroje a použítá literatura 																	
Druh praktické práce/předpokládaná podoba: Fotokniha																	

Vymezení zpracovávaného materiálu:

Praktická bakalářská práce

Postup (metodologie v teoretické části a technika v praktické části práce) při zpracování materiálu:

Teoretická část bude vycházet z nastudovaných materiálů odborné literatury, z lokálních zdrojů a z rozhovorů s některými ženami z Mayotte.

Praktickou část bude tvořit série fotografií žen z ostrova Mayotte žijících na Réunionu doplněná dokumentárními fotografiemi zachycujícími tuto komunitu ve městě Saint Denis a prostředí ostrova. Do fotoknihy budou vkládány také útržky z rozhovorů s dívkami z portrétů. Fotografie budou pořizovat průběžně v časovém období pěti měsíců mezi lednem a květnem 2023.

Základní literatura (nejméně 5 nejdůležitějších titulů k tématu a způsobu jeho zpracování; u všech titulů je nutné uvést stručnou anotaci na 2–5 řádků):

ANONYME. *Histoire abrégée de l'île Bourbon: ou de la Réunion depuis sa découverte jusqu'en 1880. Saint-Denis: G. Lahuppe, 2016 – 1883. ISBN 2-346-08742-4.*

Anonymní autor v knize vydané Francouzskou národní knihovnou v kapitolách členěných dle časové periodizace popisuje historický vývoj ostrova Réunion do roku 1880.

APAVOU Nadessen. *Les Mahorais : de l'accueil à l'écueil : changer de regard. CESER Île de La Réunion, 2010.*

Autor v této studii sleduje na základě demografických údajů a průzkumů veřejného mínění vývoj pohledu réunionců na migranty z Komor a Mayotte na ostrově Réunion. Dále se zabývá příčinami této migrace a problémy, se kterými se lidé z Mayotte na Réunionu potýkají.

BAATZ, Willfried. *Fotografie. Praha: Computer Press, 2004. Malá encyklopedie (Computer Press). ISBN 80-251-0210-6.*

Knihla představuje souhrnné pojednání o dějinách fotografie a jejím technickém a stylovém vývoji od počátků až po konec 20. století. Zachycuje hlavní představitele a názory do jejich životů nebo impulsy pro vznik nových fotografických přístupů.

BOGRE, Michelle. *Documentary photography reconsidered: history, theory and practice. Abingdon: Routledge, 2021. ISBN 1-00-310351-0.*

Autorka v knize popisuje vývoj dokumentární fotografie a změny, kterým se v historii musela přizpůsobit. Text obsahuje i rozhovory s fotografy a zachycuje techniky dokumentární fotografie. Popisuje tyto koncepty: fotka jako svědek, jako důkaz, jako vzpomínka, narativ.

HOY, Frank P. *Photojournalism: The visual approach, 2nd ed. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice Hall, 1993. ISBN 0136655718.*

Autor v knize představuje základní principy fotografování. Knihla se především zaměřuje na kompoziční pravidla, úpravu fotografií a jejich zpracování nebo otázky fotografické etiky.

LAMBEK, Michael a Michael D. JACKSON. *Island in the Stream: An Ethnographic History of Mayotte. Toronto: University of Toronto Press, 2019. ISBN 1-4875-1905-2. Dostupné z: doi:10.3138/9781487519049*

Autor v knize popisuje etnografický vývoj společnosti Mayotte v letech 1975–2015. Zabývá se vztahem mezi obyvateli Mayotte k jejich minulosti a budoucnosti, popisuje jejich zvyky, způsoby obživy a nevěštní rituály.

MEZZAPESA Mélanie. Mahorais à La Réunion : entre dynamiques migratoires, stratégies d'adaptation et recompositions identitaires dans le quartier de La Chaumière. Sociologie. Normandie Université, 2018. Français. NNT : 2018NORMR051.

Autorka v doktorandské práci popisuje vývoj migrace obyvatel z ostrova Mayotte na Réunion a adaptaci populace na život v novém prostředí ze sociologického hlediska.

ROSENBLUM, Naomi. *A world history of photography*. 4th ed. New York: Abbeville Press Publishers, 2007, 712 s. ISBN 978-0-7892-0946-7.

Knihla představuje historický vývoj fotografie. Zmiňuje i dílo Eugena Smitha, který je považován za zakladatele foto eseje jako žánru.

SANDRON, Frédéric. Introduction. La question de la population à la Réunion. *La population réunionnaise* [online]. IRD Éditions, 2013, 7-26 [cit. 2022-12-03]. ISBN 9782709916295.

V této knize autor sleduje demografické rysy réuniononské společnosti, předvídá její vývoj a srovnává ji se společnostmi v zemích s podobnou situací.

SUTHERLAND, Patrick. The Photo Essay. *Visual anthropology review* [online]. Hoboken: Blackwell Publishing, 2016, 32(2), 115-121 [cit. 2023-08-23]. ISSN 1058-7187. Dostupné z: doi:10.1111/var.12103

Autor v článku popisuje hlavní charakteristiky foto eseje jako fotožurnalistického žánru a uvádí jej do souvislosti s vizuální antropologií a dokumentární fotografií.

WATIN, Michel. Mettre l'interculturalité en contexte: aspects des changements sociaux dans La Réunion d'après la départementalisation. *Intervention éducative et médiation(s). Contextes insulaires, cultures diverses, explorations plurielles* [online]. Peter Lang, 2018, 47, 333-362 [cit. 2022-12-25]. ISBN 9783034336772.

Autor se v knize soustředí na sociální změny, které nastaly na Réunionu po posunu jeho statusu z kolonie na DOM (zámořský departement), dále na nutnost dialogu o interkulturalitě v interkulturní společnosti a na nutnost vnášení tohoto tématu do výuky na tamních školách.

Diplomové práce k tématu (seznam bakalářských, magisterských a doktorských prací, které byly k tématu obhájeny na UK, případně dalších oborově blízkých fakultách či vysokých školách za posledních pět let):

ARLTOVÁ, Martina. *Dokumentární fotografie: Život s Alzheimerovou chorobou*. Praha, 2021. Bakalářská práce. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Katedra žurnalistiky. Vedoucí práce Géla, František.

MIKOLANDOVÁ, Anna. *Dokumentární fotografie: Fenomén nový cirkus*. Praha, 2020. Bakalářská práce. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Katedra žurnalistiky. Vedoucí práce Géla, František.

PACOVSKÝ, Tomáš. *Dokumentární fotografie: "banánová generace"*. Praha, 2021. Bakalářská práce. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Katedra žurnalistiky. Vedoucí práce Géla, František.

VU, Linh Nhi. *Dokumentární fotografie: Život vietnamských imigrantů v České republice*. Praha, 2022. Bakalářská práce. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Katedra žurnalistiky. Vedoucí práce Lábová, Sandra.

Datum / Podpis studenta/ky

3. 9. 2023

TUTO ČÁST VYPLŇUJE PEDAGOG/PEDAGOŽKA:

Doporučení k tématu, struktuře a technice zpracování materiálu:

Případné doporučení dalších titulů literatury předepsané ke zpracování tématu:

Potvrzuji, že výše uvedené teze jsem s jejich autorem/kou konzultoval(a) a že téma odpovídá mému oborovému zaměření a oblasti odborné práce, kterou na FSV UK vykonávám.

Souhlasím s tím, že budu vedoucí(m) této práce.

SANDRA LÁBOVÁ

Příjmení a jméno pedagožky/pedagoga

Datum / Podpis pedagožky/pedagoga

TEZE JE NUTNO ODEVZDAT VYTIŠTĚNÉ, PODEPSANÉ A VE DVOU VYHOTOVENÍCH DO TERMÍNU UVEDENÉHO VE VYHLÁŠCE ŘEDITELE INSTITUTU, A TO PROSTŘEDNICTVÍM PODATELNY FSV UK. PŘIJATÉ TEZE JE NUTNÉ SI VYZVEDNOUT V SEKRETARIÁTU PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY A NECHAT VEVÁZAT DO VÝTISKU DIPLOMOVÉ PRÁCE.

TEZE NA IKSŽ SCHVALUJE GARANT PŘÍSLUŠNÉHO STUDIJNÍHO PROGRAMU.